

UNIREA POPORULUI

ABONAMENTUL :

Un an 180 Lei
Pe jumătate 90 Lei
In America pe an 2 dolari.

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIREA POPORULUI“, Bla j, Jud. Târnava-mică
Director ALEXANDRU LUPEANU-MELIN

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 5 Lei
a doua și a treia oră 4 Lei.

Școală pentru viață

La ce să râvnească fiecare om, când caută învățatura și ce-ar trebui să fie mai ales școala satului

Omul cât trăește învață și tot moare neînvațat. Zicătoarea străbună se adevărește în fiecare zi, și mai ales în zilele noastre. Lucrurile nouă, cunoștințele nouă pe care le descoperim și le iscodește mereu mintea omului, sunt așa de multe, încât nici cei mai mari învățați nu le mai pot ști pe toate. În chipul acesta s'a ajuns că, afară de meseriile cele de căpetenie, în cari fiecare trebuie să-și cunoască munca lui, s'au născut meseriile cari privesc numai părți dintr'o lucrare sau dintr'o știință. Așa de pildă cunoștințele despre ochiul, urechea ori inima omului, sunt azi așa de multe, și se descoperă mereu altele nouă, încât avem doctori de ochi, de urechi, doctori de boli de inimă, cari cercetează numai boalele acestor organe și le vindecă. Ințr'o fabrică fiecare muncitor se grijește și face numai un lucru anumit. Profesorii iar sunt împărțiți după specialități; unul e de istorie, altul de drept. Și așa în toate lucrurile Știința a crescut în așa măsură, că nu mai poate încăpea în capul unui singur om, s'a făcut și împărțirea ei și a muncii.

Tot omul e dator să-și cunoască bine meseria lui, pentru a putea munci cu spor și cu folos. Și plugarul, și cismarul, și rotarul, și dascălul, și doctorul. Să fie om la locul lui.

Pentru a fi folositor în viață, fiecare la locul lui, omul cuminte se va sili să-și îmbogățească mai întâi cunoștințele cari sunt în legătură cu munca lui sau cu slujba lui. Plugarul va căuta în cărți, în gazete și în orice, învățatură mai întâi și cunoștințe cari îl vor ajuta să-și poată lucra mai bine pământul, să-și valorizeze produsele mai cu preț; cari-l sfătuiesc cum se pot crește mai bine vitele, și toate cele ce se țin de meseria lui. Nu-i va fi unui plugar de mare folos, dacă se îndeasă cu cunoștințele omului dela oraș, pentru a putea vorbi ca domnii și a se purta ca ei, dacă nu știe cum să facă o arătură cumsecade, sau cum să-și vândă oeeace are de prisos. Dacă nu cunoaște folosul cruțării, al unei cooperative sau bănci populare. Dacă nu știe prețului și cultiva diferitele nutrețuri pentru vite. Poate fi mereu cu o gazetă în mână, poate

vorbi despre multe lucruri ca domnii, se poate lăuda, cu așa zisa cultură a lui, dacă nu-și cunoaște temeinic meseria și nu-și îmbogățește aici cunoștințele; cultura lui nu plătește nimic. Și așa este cu toate meseriile.

În școala satului ar trebui să se pună mare preț, mai ales pe acele cunoștințe, de cari are nevoie fiul plugarului în viață.

Secțiile Astrei.

Pe vreme de furtună. Vara adeseori sunt furtuni mari și omul trebuie să se grijească să nu ajungă în primejdie. Când e furtună nu e bine să pleci la drum. Dacă te-ai prins furtuna pe câmp, întinde-te la pământ și așteaptă până ce au încetat cu totul tunetele și fulgerele. Nu te adăposti sub pomi, nici în apropiere de stâlpi telegrafici. Dacă ești acasă, nu sta lângă obiecte de metal, nici lângă conducte de gaz sau electricitate, nici lângă garduri de fier, nici lângă aparatul de radio, care trebuie închis. Nu lăsa pe vreme de furtună să fie curent în casă, de aceea fereștile trebuie închise. Nu sta în îngrămădiri de oameni. Nu trage clopotele. Nu umbra cu unelte ce au fier în ele: coasă, sapă, furcă și altele.

Un copil moare de beutură. Copilul Ladislau Lendvay din comuna Săcuieni, în vârstă de 6 ani, rămânând singur acasă, a găsit o sticlă plină cu rachiu, pe care l-a beut tot. Din cauza rachiuului, copilul a fost cuprins de dureri groaznice și a murit. Nimeni să nu lase copilul singur acasă și să nu lase la îndemâna copiilor lucruri, cu cari el se pot neferici.

Un orb vede după 32 ani. Un Italian, cu numele Luigio Fassini s'a născut orb. Părinții lui au umblat pe la toți doctorii și au făcut toate încercările ca copilul să capete vederea. Dar a fost înzădar. Copilul a ajuns mare și tot orb a rămas. În zilele trecute însă, după o operație ce i-s'a făcut, dintr'odată și-a dobândit vederea. După vindecare, fostul orb, spune, că lumea e cu totul altfel decum și-a închipuit-o ei. Până a fost orb, a crezut că toate lucrurile sunt negre și nu pricepea ce este lumina. Acum spune, că lumea e tare frumoasă, cu mult mai frumoasă ca și cum și-a închipuit-o.

Poruncile dumnezești

după F. Spirago

„Ține poruncile“. „De vrei să întri în viață, ține poruncile“, a zis Mântuitorul către tânărul bogat care-l întrebuse: „Învățătorule bune, ce bine vreau să fac, ca să am viață de veci?“ Da, ține poruncile, căci „nu tot cel ce-mi zice mie: Doamne, Doamne, va intra întru împărăția cerurilor, ci cel ce face voia Tatălui meu carele este în ceruri“.

Dumnezeu, după cum a statorit legi pentru făpturile neînsuflețite, pentru soare, lună, stele, pământ, etc., pentru făpturile neînțelegătoare, a dat legi și pentru oameni, pe cari i-a înzestrat cu înțelegere și voință liberă.

Dumnezeu n'a dat poruncile sale pentru a ne face robi, ci pentruca să ne putem câștiga noi fericirea vremelnică și vecinică.

Un tată când oprește pe copilul său să se joace cu cuțitul, ori cu o armă primejd-oasă, o face asta numai pentru binele copilului. Tot așa-i și cu poruncile lui Dumnezeu; „Dumnezeu nu poruncește niciodată nimic ce n'ar fi spre cel mai mare folos aceloră căroră le poruncește“, zice Sf. Augustin. Iară Sf. Paulin zice că: „Dumnezeu nu poruncește decât pentruca să ne răsplătească“. Chiar porunca este un mare dar dela Dumnezeu. Ce-ar face oamenii dacă n'ar fi pus Dumnezeu opreliști în calea patimilor lor? Un înțelept din vechime zicea: „Fără legi, omenimea n'ar fi decât o haită de fiare sălbatice, dintre cari cele mai tari ar mânca pe cele mai slabe“.

Dumnezeu a sădit în sufletul fiecărui om legea sa. Această lege se numește *lege naturală*, fiindcă e înăscută în om. E dela firea omului să știe deosebii binele și răul, pentru aceea toți oamenii au în inima lor această lege naturală.

Uitați-vă la un copil, care niciodată n'a auzit de cele zece porunci dumnezești, este cu toate acestea neliniștit, rușinos, când a săvârșit vre-o faptă rea, a minșit, a furat, etc., știe deci că a făcut rău. Cine l-a spus? Conștiința sa. Ce este această conștiință? Este îndemnul lăuntric al inimii noastre, care ne spune să facem cutare lucru, că e bun, ori să nu-l facem, că e rău; adecă știința care ne învață să deosebim binele de rău. Această știință urmează din cunoașterea legii naturale

sădită în noi de Dumnezeu. Conștiința este deci glasul Domnului care ne atrage luarea aminte la voia sa. Conștiința — zice. sf. Toma d'Aquino — este glasul lui Dumnezeu, care prin aceasta se arată ca legislator și judecător.

Ceeace se întâmplă cu un copil, se întâmplă și cu un păgân, care nici el n'a auzit de cele 10 porunci dumnezeiești. Când fură ori omoară, deși nu l-a văzut nici un om, tremură și devine fricos și bănuitor.

Un misionar povestește că într-o zi un sălbatec veni la casa misionarului și ceru puțină făină. Misionarul l-a dat într-o oală, dar, întors acasă, sălbatecul văzu în făină un galben. A doua zi vine și zice misionarului: Sunt doi oameni în mine, unul bun și altul rău; aceștia doi s'au certat toată noaptea și eu n'am avut odihnă. Cel bun zicea: „Banul, care l-ai găsit, nu-l ai tău, dă-l înapoi”. Omul cel rău dimpotrivă zicea: „Misionarul ți-a dat oala, prin urmare și banul care se afla în ea”. Pentruca să am liniște vă aduc banul înapoi”.

— În faptul acesta s'au adevărit cuvintele sf. Pavel „Trupul poartă împotriva spiritului iară spiritul împotriva trupului; și acestea două se împotrivesc una alteia”.

La glasul conștiinței nu poate rămânea nime surd. Toți îl aud. Înainte de a face o faptă, glasul conștiinței ne spune să o facem dacă e bună, să nu o facem dacă e rea; după ce am făcut-o, conștiința ne liniștește, ori ne turbură, după cum e fapta care am făcut-o. Omul care lucră împotriva conștiinței sale nu va avea nicicând liniște. Într-una va fi torturat de gânduri. Mai curând sau mai târziu i-se vor descoperi faptele. El se teme de frunză și de iarbă. Glasul conștiinței nu poate fi înăbușit pentru totdeauna.

— Doi tâlhari s'au dus într-o noapte să jefuiască pe un bătrân morar. Pentru mai multă siguranță hotărâră să-l ucidă, zicându-și că nime nu-l va bănuși pe el. Deșteptat de sgomot un cocoș cânta. Ucigașii crezându-se descoperiți, se grăbiră să plece cu prada. Moar-

tea morarului făcu mare vâlvă în împrejurimi, dar nime nu știa cine sunt ucigașii. Abia după un an au fost descoperiți. Tâlharii se duseră într'un târg din apropiere ca să mai facă niște hoții. Peste noapte traseră la un birt. Puțin după miezul nopții, cocoșul începu să cânte așa de tare, încât cei doi hoși se deșteptară. Atunci unul din ei zise: „Dacă aș pune mâna pe cocoșul ăsta blestemat, i-ași suci gâtul”. Celălalt adăuse: De când am ucis pe bătrânul morar nu mai pot să aud cântatul cocoșului”. — Cântatul cocoșului a deșteptat în ei glasul conștiinței.

Ucigașii nu știau că și birtașul a fost trezit de cântecul cocoșului și l-a auzit ce au vorbit. A doua zi ucigașii au fost prinși.

Dar nu toți oamenii au conștiința la fel. Conștiința unora e mai gingașă și previne cele mai mici greșeli. Conștiința gingașă e ca și un cântar de farmacie care se mișcă la cea mai mică picătură de leacuri ori la un firicel de praf. Această conștiință au avut-o sfinții, cari se îngrozeau de cea mai mică vătămare a lui Dumnezeu.

Alții au o conștiință mai grosolană, mai tocită. Ei văd abia păcatele mari. Cu toate astea dau mare însemnătate unor nimicuri; strecură jânțarul și înghit cămila — vorba scripturii.

Omul poate avea deasemenea o conștiință scrupuloasă, temătoare, bănuitoare care în ori ce lucru vede păcat și acolo unde nu-l. Omul scrupulos e ca și călul care se sperie de tufă crezând că-l lup. Scrupuloșii nu sunt cei mai buni. Scrupulosul se aseamănă unui soldat fricos, care n'are curajul să înfrunte pe dușman, ci se predă înainte de atac.

Alții dimpotrivă, cele mai mari păcate le considera ca lertate — au conștiința laxă, slobodă.

Știi ce zic aceștia? A greși este doar lucru omenesc și apoi odată nu-i totdeauna; odată nici nu se pune la număr. La ei de fiecare dată este numai odată. Până se obișnuiesc, pe urmă... bate toaca la urechea sur-

dul. Nu mai aud glasul conștiinței și când îl aud nu-l mai ascultă. Viața lor necreștinească nu-i lasă să asculte muștrările conștiinței și se obișnuiesc cu ele, precum se obișnuiește cu sgomotul un om care locuiește în apropiere de gară și doarme nestingherit. Cam așa sunt oamenii zilelor noastre. Știu ei ce-i bine și ce-i rău, dar cu vremea ajung să socotească și răul de un bine. „Trăiește după poruncile gândirii tale, de nu cumva vrei să trăiești după pornirile vieții tale”, a zis un înțelept și așa este.

Mintea oamenilor turburându-se și întunecându-se prin multele lor greșeli, Dumnezeu le-a descoperit din nou voia sa oamenilor. A explicat și a complectat legea naturală.

Dumnezeu a dat lui Moisi, cele zece porunci scrise pe lespede de piatră; a trimis profeți cari să învețe pe popor și în urmă a trimis pe însuși Fiul său, care ne-a dat cea mai sfântă poruncă, porunca iubirii. Ba mai mult, s'a îngrijit Mântuitorul ca oamenii să nu rămână fără învățători, după plecarea sa. A dat apostolilor săi poruncă să învețe și putere să aducă legi: „Cel ce vă ascultă pe voi, pe mine mă ascultă; și celce se lapadă de voi de mine se lapadă; iară celce se lapadă de mine, se lapadă de celce m'a trimis pe mine”. Această putere a trecut dela apostoli urmașilor lor legitimi, episcopilor și Biserica totdeauna a deprins această putere.

Statul, puterea civilă, tot dela Dumnezeu are dreptul să aducă legi. Sf. Pavel zice: Tot sufletul să se supună stăpânirilor celor mai înalte, pentru că nu este stăpânire, fără numai dela Dumnezeu și stăpânirile cari sunt dela Dumnezeu sunt rânduite. Pentru aceea celce se împotrivesc stăpânirii, rânduelii lui Dumnezeu se împotrivesc; iară cari se împotrivesc, osândă sleși vor lua”.

Dar aveți grije; Dați dar cele ce sunt ale împăratului, împăratului, și cele ce sunt ale lui Dumnezeu lui Dumnezeu”. Dacă legile civile ar fi împotriva legilor Bisericii, atunci „cade-se a a asculta de Dumnezeu mai mult decât de oameni”.

„De vrei să intri în viață ține poruncile”
N. Paștiu.

Foia „UNIRII POPORULUI”

Lenuța mireasa lui Mitruț

Pe șoseaua ce duce la Gănești, aleargă în tropote un tânăr călăreț. În urma lui rămân scântei ce scilipsesc în întunericul nopții. În mijlocul satului, la o casă țărănească, e luminat un geam. Tânărul călăreț se oprește sub geam și începe a bate fin cu degetul în sticlă. Fereasta se deschide și cineva surprinsă a strigat:

— Mitruț!

Filicelul Mitruț Oprea, a descălecat și-a incredințat calul unui argat, iar el a strâns la piept pe Lenuța, scumpa lui iubită.

— Mitruț, îmi pare bine că te văd din nou, îngână fericită fata.

— Nu peste mult Lenuță... a spus cu un ton de jumătate Mitruț, și au intrat amândoi înăuntru. La lumină se putea vedea pe fața lui fragedă adănea întristare.

— Ce vrei să zici Mitruț?

— Tu nu ai auzit nimic încă, nu știi că astăzi se va face mobilizare? Se va face și va trebui să plec și eu împreună cu cei de vârsta mea, ca să fiu de ajutor Regelui, luptând bărbătește pentru scumpa noastră țară și pentru tine scumpă Lenuță...

Ultimele cuvinte au rămas înăbușite în pieptul lui Mitruț.

Inima Lenuței a început a bate cu furie, simțind o durere din ce în ce mai mare.

— Mitruț, — a zis ea neincrezătoare, — Mitruț tu rămâi acasă, rămâi acum lângă mine...

— Mitruț Oprea, mușcându-și buzele, a prins tremurător mâinile Lenuței:

— Cum gândești așa ceva, dulce Lenuță? Să-mi părăsesc stăpânitorul, să-mi cale datorințele sfinte ce le am față de patria mea, acum când ea are mai mare lipsă de mine.

Lenuța Aldea a isbucnit în plâns, acoperindu-și fața cu amândouă palmele. Mitruț i-a atins ușor umărul:

— Nu plânge Lenuță... încă mai țare mă va dura dacă voi duce cu mine amintirea ochilor tăi plânși...

— Oh, am știut eu, am simțit eu, — plângea fata, lăsând să iasă afară din inimă-i strajnica durere ce-a cuprins-o, — că tu mai mult iubești patria și țara decât pe mine. Pe mine... pe mine... nici nu mai iubit niciodată Mitruț...

Văzând Mitruț aceste crude suferințe ale Lenuței, ar fi voit mai bine să moară aci în brațele aceleia care i-a fost tot ce avea el mai scump pe lume, care i-a fost înfăia lui dragoste. Dar revenindu-și în deplină conștiință, și-a dat seama care este datorința sa.

Foarte precant a strâns la piept pe Lenuța:

— Te iubesc Lenuță... dar aș fi laș și trădător, dacă nu ași răspunde acum chemării regelui... Dar mă voi reîntoarce Lenuță... mă voi reîntoarce la tine... În haină de mireasă să mă aștepti, Lenuță, dulcea mea iubire... Libertatea românilor va mai învia Lenuță...

Lenuța Aldea, parcă s'ar mai fi liniștit pe un moment. A strâns mâinile călduroase ale lui Mitruț:

— Mă iubești, Mitruț?

— Te iubesc, Lenuță.

— Te reîntorci la mine?

— Mă reîntorc.

— Pe când să te aștept?

— Când crengile se vor îmbrăca în pompa primăverii, când iarba, copacii și florile vor cânta despre iubire, mă voi reîntoarce la tine, Lenuță, cu siguranță mă voi reîntoarce...

— Te voi aștepta, Mitruț...

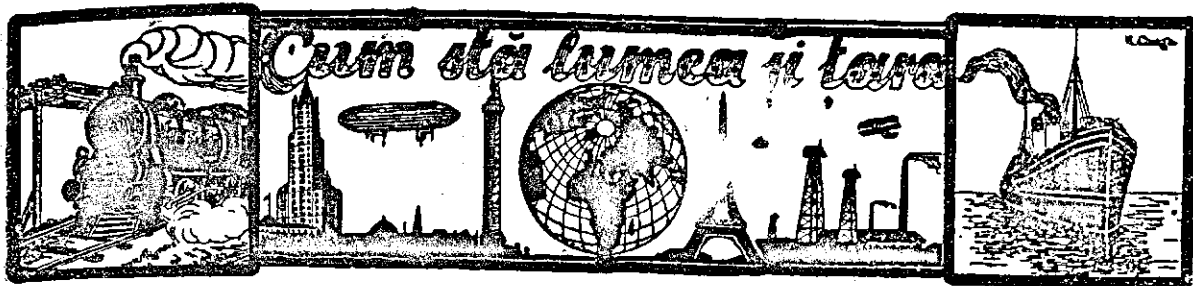
O îmbrățișare adâncă și fără măsură de credincioasă, un sărut neasemănat de dulce și tot atât de dureros... Și Mitruț a încălecat pe calul ce-l aștepta nerăbdător, pierzându-se în întunecimea nopții, pe drumul prăfos al Găneștilor.

Și Lenuța Aldea aștepta.

Mitruț încorporându-se a fost trimis imediat pe front, în fața celui mai aprig dușman al nostru. Și de aci gândul lui sbura spre Gănești, unde o fată frumoasă și credincioasă îl așteaptă în haină de mireasă, la primăvară, când iarba, copacii și florile cântă despre iubire...

Și Lenuța Aldea aștepta. Mitruț însă a fost trimis pe înfiorătoarele fronturi Siberiene, unde și-a pierdut orice speranță, orice încredere de-a mai revedea pe aceea pentru care era în stare să se jertfească...

Și Lenuța Aldea aștepta, aștepta. Dacă primăvara și-a lăpădat florile albe, Lenuța aștepta toamna; dacă toamna și-a îngropat

Ce mai e nou în politică

Deschiderea parlamentului — Domnul Maniu a reîntreat în viața politică — Guvernul și partidul național-țărănesc s'au întărit foarte mult și va putea urma o cărmuire cu roade bune — Țara răsufală ușurată și așteaptă o schimbare în bine

Noul parlament dela București s'a deschis cu pompa obișnuită în ziua de 30 Iulie. Deschiderea a făcut-o însuși Malestarea Sa Regele, fiind încunjurat de toți miniștrii, de generalii armatei și de parlamentarii cei noi. Din cuvântul de deschidere al Malestății Sale s'a putut simți că Regele este foarte mulțumit de felul cum s'au făcut alegerile. Toate partidele au putut să voteze în deplină libertate și să trimită în Sfatul cel mare al țării atâtea oameni, câți au intrunit voturile trebuincioase. Noul parlament este oglinda dreaptă a voinței alegătorilor. Urmăază acum ca noii părinți ai țării să caute cărările de vindecare a multelor necazuri și greutăți prin cari trecem cu toții. Voința o au desigur, numai de i-ar ajuta și împrejurările cari în toată lumea sunt foarte grele.

În Mesajul Său, M. S. Regele cere anume dela noul parlament, că în deosebi să se ocupe de greutățile economice și financiare ale țării și să aducă ușurarea mult dorită. Prea am suferit mult în anii din urmă, și plu-

frunzele aurii, Lenuța aștepta iarna plină de fulgi albi, căci știa că după iarnă iară urmează primăvara. Da dacă în această primăvară vine după dânsa Mitruț! I-a promis că vine după dânsa. Și ea îl va aștepta în haină de mireasă, cu inima iubitoare și cu brațe primitoare...

Primăvară peste primăvară, vară peste vară, toamnă peste toamnă și iarnă peste iarnă, au urmat, dar Mitruț nu și-a împlinit promisiunea. Departe în Siberia, în mare tristețe și mizerie se sfârșea mirele Lenuții. Nori grei se abăteau spre Ardeal oprindu-se la Gănești, dar Lenuții nici o veste nu i-au adus...

Și Lenuța totuși aștepta credincioasă. Nici nu mai știa ce așteaptă, pe cine așteaptă... Sărmana... Gândul așteptării și figura dulcelui ei Mitruț se confundau în creierul ei, lăsând o urmă plină de ceață...

Zilnic îmbrăca haina, deja ruptă, — de mireasă, și punându-și pe cap cununa de mirt, mergea pe drum înainte, și aștepta pe Mitruț, cu ochii țintiți în spre zare...

Dacă razele soarelui cădeau pe față-i, credea că e sărutul fierbinte al lui Mitruț; dacă vântul o adia, credea că mâinile lui Mitruț o desmiardă; dacă furtuna îi desfăcea părul mătăsoș, credea că Mitruț e supărat, fiindcă nu-l așteaptă destul de credincioasă.

Lenuța aștepta, Mitruț se odia și așa inimile lor se nimiceau. Una în Siberia și alta în Gănești.

Dar odată, într-o primăvară nouă și frumoasă, din amândouă inimile se vor întâlni împreună câte un firicel de țărăniță și atunci va înflori din ele o floare frumoasă și roșie ca sângele, — floarea iubirii veșnice...

Șerban F. Găneșteanu

și funcționari, și țara toată are mare lipsă de o destindere, de ușurare. Să nădăjduim că cei puțin spre toamnă vom simți o schimbare în spre bine.

După deschiderea sărbătorească, parlamentul, adică și camera deputaților și senatul, au purces la întărirea mandatelor sau a hărtilor de credință dela alegători, apoi se vor alege președinții și ceilalți slujbași ai corpurilor legiuitoare, urmând numai după aceea muncă propriu zisă. Constituirile nu vor ținea însă mai mult ca o săptămână, apoi se va vedea ce legi vor fi luate în desbatere.

În legătură cu deschiderea parlamentului trebuie să încreștăm, că aleșii liberalilor n'au fost de față, ba chiar în timpul deschiderii liberalii s'au adunat la clubul lor din București și s'au arătat foarte nemulțumiți că la numirea noului guvern s'a trecut peste partidul liberal. Domnul Duca este foarte supărat și a declarat că va purta o luptă foarte aprigă împotriva guvernului național-țărănist. Celelalte partide din opoziție se arată mai blânde și sunt gata să lucreze cu noul parlament, așteptându-și rândul la putere când s'o nimeri și-a fi.

În viața politică a țării noastre s'a întâmplat în zilele din urmă un fapt de foarte mare însemnătate. Este știut de toți cetitorii de gazete că d. Iuliu Maniu, marele bărbat de stat și vechiu luptător în frământările naționale ale neamului nostru, un timp destul de lung se retrăsese la Bădăcin, la casa părintească, și nu mai era în fruntea partidului său. Lipsa sa în viața politică a țării noastre se simțea foarte mult și aproape nu era zi, ca să nu fie rugat a reveni la locul său de comandă. Domnul Maniu însă totdeauna răspundea că nu se poate reîntoarce, până nu va primi anumite asigurări, că voința țării și parlamentul să albă în viața politică greutatea și ascultarea cuvenită.

Starea departe a D-lui Maniu era greu simțită mai ales acum, după alegerile din urmă. Fără căpetenia sa mult iubită, partidul național-țărănesc nu se simțea destul de tare, să la cu folos cărma țării. Fără sfaturile sale și fără glasul său, de toți ascultat, nici noul guvern nu se simțise destul de la largul său. Și atunci s'a făcut încă o chemare călduroasă, ca șeful să revină la postul său, pe care nime nu l-ar putea împlini mai bine.

Și d. Maniu a revenit. De duminică, 31 Iulie, d-sa este iarăși la comandă, în fruntea partidului și a parlamentarilor național-țărăniști cari au aș în mână soarta politicii din țară.

Revenirea d-lui Maniu în viața politică a stârnit o mare bucurie nu numai la prietini, ci chiar și la dușmani. Partidul dela cărmă are acum o căpetenie încercată și înțeleaptă ca d. Maniu, care s'a dovedit totdeauna ca mare bărbat de stat, azi chiar cel mai mare și mai cu greutate dintre toți bărbații politici câți îi are neamul nostru.

Malestarea Sa Regele va avea un sfetnic de mare putere și cuminenție, iar țara un stâlp care demult îl așteaptă. Noul guvern se va face cu sfatul său și, fie că d. Maniu va fi primministru, fie că va conduce numai partidul dela cărmă, lucrurile s'au lămurit cum nu se putea mai bine. Acum țara știe, că alături de Malestarea Sa Regele tinăr și plin de vigoare, are un stâlp dela care numai bine poate aștepta. Să dea Dumnezeu tărie Regelui și sfetnicilor săi, ca să ne aducă zile mai fericele!

O noutate dureroasă mai are țara noastră în aceste zile: a murit generalul Traian Moșoiu, eroul dela Tisa și dela Buda-pesta, care în războiul cu Ungurii lui Kuhn Bela ne-a câștigat multă glorie și cinste. La înmormântarea sa s'au vărsat lacrimi sincere, fără osebire de partid.

În străinătate fac mare vâlvă alegerile din urmă cari s'au făcut în Germania și în cari mai multe voturi au căpătat socialiștii lui Hitler cei bătăioși. L'a alegeri s'au întâmplat și o mulțime de omoruri, încât toată Nemția este în clocot. Hitleriștii vreau întărirea Germaniei printr'un nou război, dacă altfel nu și capătă drepturile pe cari zic ei că le-au pierdut prin contractul de pace. Ba și Wilhelm, fostul caiser, ci că se mișcă în burlugul unde l-a aruncat pacea și ar dori să fie iarăși împărat. Azi în lume, întâmplările din Germania fac cea mai mare furoare.

Vârcolacii cametei uzurare

de Dr. Ioan Cristea
advocat Blaj.

Cămătăria — repet — este, fără îndoială, una din cauzele care s'au dat din plin obolul la desînțuirea erizei în care ne sbatem. E un adevăr pe care îl simt și-l trăiesc optzeci la sută din populația acestei țări. — Durere că, numai cei din jurul „Solidarității” bancare, nu văd pădurea de arbori. Se vede că adevărul îi supără și le face sânge rău. Mai bine ar face să-și arunce cenușe în cap și să tacă.

Și când te gândești că, abia câțiva ani în urmă, profitorii cămătării trâmbețau cu surle și tobe ereditate larg desohise, așa că, până și în cătunele cele mai uitate de Dumnezeu, își aveau agenții lor.

Bieții plugari, amăgiți de acest potop de credit, cu tot greul cametei, s'au incurcat în cumpărări de pământ, pentru a avea unde să sourme, pentru o bucată de pâine. Camăta cu nemiluita și neprevăzutul zilei de mâine i-au adus însă la sapă de lemn.

Din nenorocire nu s'au bucurat de rodul împrumutului nici datorării, nici deponenții și nici chiar acționarii, în mare parte. Și dacă totuși s'a bucurat cineva, s'a bucurat, doar, bruma de trântori cocoșiți pe spinarea diferitelor instituții de credit.

La dureri

Reuma-

tice de orice natură, gută, sciatică, și în bolile asemănătoare, tabletele Togal acționează repede și sigur. Peste 6000 atestate medicale, dintre cari multe date de către profesori de seamă, și de clinice. S'au obținut rezultate surprinzătoare, chiar în cazurile unde alte medicamente au dat greș. O încercare vă va convinge! La toate farmaciile. Lei 52.

Togal

65 (1-1)

Fiecare băncuță își avea prințisorii ei, cu mașină la scară, cu leafă princiară, ghiftuiți cu tantieme grase și jetoane de prezență, fără a fi măcar prezenți. Iată lipitorile cari au supt toată vloga bietului datoras! Iată vârcolacii cametei uzurare!

Infrânarea cămătăriei va face să le crape multora dintre ei cauciucul de pe roate.

Toată ceata acestora tună și trăznesc contra legii conversiunii, prin care li-s'a pus stavilă nesățioasei lor poftă de uzură. Citiți coloanele „Revistei Economice, din 23 Iulie! Ți se pare o adevărată mobilizare! Zic că, legea conversiunii este mama tuturor relelor. Au uitat, se vede, că această lege s'a născut din nevoia de a se mântui ce mai era cu puțință. Promit că ștergerea ei ar face să curgă râuri de lapte și miere. Asta s'o creadă ei! Bun leac au mai iscodit; e cași când ai zice: dau foc morii pentru a o scăpa de guzganii.

În coloanele amintitei reviste, un neobosit jurisconsult bancar, urzește toată deslănțuirea atasului contra legii. Ei bine, să se șteargă, dar să se înlocuiască cu ceva mai bun! La asta nu s'a ougat! Altfel, pregătește lupta tot contra celor obidiți și umiliți. Să țină, însă, minte că, de data aceasta peste aceeașia nu se mai poate trece. Sunt proști, dar mulți și, când îi va ajunge cuțitul la os, va fi prea târziu.

Nu mai vorbesc de neobrăzatul ce se leagă de articolul „Cămătarii și legea conversiunii”; e de prisos, fără a-i cunoaște obrazul! Unde e eurajul opiniei acestui bărfitor? Se răzoște, doar, din umbră: „Autorul, tipul demagogului, se răfuește cu îndrăcici de cămătari, adevărat cu aceie caută să lumineze pe cei seduși de demagogii păcătoși; etc.” Și când te gândești că, tocmai pe cămătari îi dă ca pildă pentru luminarea celor oropsiți, te cuprinde scârba.

Dacă am înfierat apucăturile cămătariilor și dacă am adus ca pildă unele bănci, am făcut-o, în cunoștință de cauză și cu conștiința împăcată, fiind că am dovezi strigătoare. Dacă necunoscutul dorește, îi voi servi doi agenți dintr'o comună fruntașe de pe valea Secașului, ca să-și lumineze ignoranța (neștiința), în această chestiune.

Mă întreabă că unde trăesc. Ei, să știe d-sa că trăesc în mijlocul acelor pe cari încearcă să-i tragă pe sfoară vârcolacii bancari.

Toate acestea le spun, nu pentru a mă răfui cu cineva, ci pentru a da la iveală adevăruri, pe cari încearcă să le întunece cât mai mult vârcolacii cametei uzurare, cari au dus la ruină nu numai pe bieții datorasi, ci și instituțiile bancare.

Să sperăm că, măcar cu o oară mai de vreme, se va ivi mântuitorul acestei nații schinjuite, pentru a-i împiedeca prăvălirea în prăpăstiile, în spre care e târâtă, readucându-o, din nou, la bune fâgașuri.

Țară fără datorii. Când toată lumea e înăbușită de criză, să fie cineva fără datorii, nici nu ne putem închipui. Și totuși este o țară care n'are nici o datorie. Aceasta e Alaska, din America de nord. Guvernul acestei țări nu lasă să se cumpere nimic pe datorie. Când statul nu are bani gata, ca să cumpere ceva, mai bine nu cumpără, decât să facă datorii și așteaptă până când va avea bani. Prin această cumpăneală a ajuns să nu aibă nici o datorie.

Iubiți cititori!

Nu uitați să trimiteți prețul abonamentului la foaie!

Purcel cu trup de iepure. În satul Leova, scroafa unui țăran a fătat trei purceli ciudați. Unuia din ei îi lipsesc picioarele dinapoi și are patru urechi. Al doilea are capul jumătate porc, jumătate iepure, iar al treilea este ca și un iepure adevărat.

Taxele de pășunat. Casa autonomă a pădurilor, a scăzut pentru întreaga țară, taxele lunare de pășunat, în pădurile statului. Dela 1 Iulie se plătește lunar 20 Lei de vită mare și 4 Lei de vită mică. Acolo unde oamenii sunt săraci, plata pășunatului se poate face pe rând, la Administrația financiară.

Născociri americane. Americanii au născocit de curând următoarele arme ucigătoare. 1. *Pușca cu gaze amețitoare* ce amețește pe om. 2. *Pușca cu gaze de lacrimi*, ce face să lăcrămeze ochii așa de tare, că nu poți vedea nimic. 3. *Revolverul mitralieră*, cu care se pot trage cam 250 gloanțe pe minut.

Hârtie de lapte. Un învățat din Danemarca, a născocit mijlocul de a schimba laptele în foițe subțiri ca de hârtie, pe cari ori cine le poate pune în buzunar, fără ca să se strice. Acestea foițe înmulate se schimbă iarăși în lapte. În chipul acesta laptele va putea fi trimis la mari depărtări, fără ca să se strice sau să se înăcrească. Născocirea este foarte îmbucurătoare, fiindcă se va putea ajunge să se vândă laptele cu un preț mai bun.

Trenuri răcoroase. În America încă au fost călduri mari. Din pricina căldurilor, drumurile de fier au avut pagube foarte mari, căci lumea nu mai voia să călătorească cu trenul, fiind prea cald în vagoane. De aceea, au făcut vagoane cu două rânduri de pereți, printre cari trece mereu apă rece, ținută la gheață. În felul acesta vagoanele sunt foarte răcoroase și cetățenii americani, călătoresc acum mai bucuroși cu trenul decât cu automobilul.

Scărișarea prețurilor pe drumul de fier. Direcțiunea generală a drumurilor de fier a hotărât, ca începând delà 1 August 1932 să scărișeze prețurile pentru trenurile accelerate și combinate cu 75 la sută.

Scărișarea este făcută pentru drumuri mai scurte, delà 1 kilometru până la 100 kilometri cel mult.

Prețul biletelor este delà 1—10 klm., cl. I. 45 lei, cl. II 35 lei, cl. III 20 lei; delà 11—15 klm. cl. I. 65 lei, cl. II 50 lei, cl. III 35 lei; delà 16—20 klm. cl. I 90 lei, cl. II 65 lei, cl. III 45 lei; delà 21—25 klm. cl. I 110 lei, cl. II 80 lei, cl. III 55 lei; delà 26—30 klm. cl. I 130 lei, cl. II 100 lei, cl. III 70 lei; delà 31—35 klm. cl. I 155 lei, cl. II 115 lei, cl. III 80 lei; delà 36—40 klm. cl. I 175 lei, cl. II 135 lei, cl. III 90 lei; delà 41—45 klm. cl. I 200 lei, cl. II 150 lei, cl. III 100 lei; delà 46—50 klm. cl. I 200 lei, cl. II 165 lei, cl. III 110 lei; delà 51—55 klm. cl. I. 240 lei, cl. II 185 lei, cl. III 120 lei; delà 56—60 klm. cl. I 265 lei, cl. II 200 lei, cl. III 135 lei; delà 61—65 klm. cl. I 285 lei, cl. II 215 lei, cl. III 145 lei; delà 66—70 klm. cl. I 310 lei, cl. II 235 lei, cl. III 155 lei; delà 71—75 klm. cl. I 330 lei, cl. II 250 lei, cl. III 165 lei; delà 76—80 klm. cl. I 355 lei, cl. II 270 lei, cl.

III 175 lei; delà 81—85 klm. cl. I 375 lei cl. II 285 lei, cl. III 190 lei; delà 86—90 klm. cl. I 395 lei, cl. II 305 lei, cl. III 200 lei; delà 91—95 klm. cl. I. 420 lei, cl. II 320 lei, cl. III 210 lei; delà 96—100 klm. cl. I 440 lei, cl. II 335 lei, cl. III 220.

Școala Normală gr.-cat. de învățători — Blaj

No. 695 1931—32

Aviz

pentru părinții cari doresc să-și înscrie băieții la școala normală

În anul școlar 1932—33 Școala Normală gr.-cat. de învățători din Blaj va funcționa cu clasele I, II, IV, V, VI, VII.

1. Examenele de corigență se vor face la 13 Septembrie și vor consta din o probă scrisă și una orală.

2. În clasa I se primesc absolvenți de patru clase primare în vârstă cel mult de 13 ani, iar în clasa IV absolvenți a trei clase secundare, în vârstă de cel mult 17 ani. Cererile de primire se vor înainta Direcțiunii școlii, până cel mai târziu în seara zilei de 5 Septembrie. La cererea legal timbrată, semnată de reprezentantul legal (părinte, tutor) al elevului, se vor anexa: 1. Extras de botez; 2. Extras de naștere; Act de vaccină; 4. Certificatul școlar; 5. Un certificat al primăriei locale prin care se dovedește calitatea de fiu de român.

3. Concurenții vor depune un examen de admitere în ziua de 10 Septembrie. Concurenții la clasa I vor fi examinați din Limba română și Aritmetică, după programa clasei IV primară. Concurenții la clasa IV vor fi examinați din Limba română, Aritmetică, Istoria și Geografia țării, după programa clasei III secundară. Concurenții vor fi examinați și din punct de vedere medical, precum și asupra auzului muzical. Nu vor fi admiși la concurs decât băieții deplin sănătoși și cu auz muzical.

4. Se mai primesc elevi noi și în clasele II și V, în limita locurilor vacante.

5. *Taxa școlară* pentru cursul inferior (clasele I și II) face 1225 Lei, iar pentru cursul superior (clasele IV—VII) 1525 Lei, cari se vor plăti în două rate egale, la înscriere și după vacanța de Crăciun.

6. *Taxa internatului* va fi 9000 Lei, cari se vor plăti în trei rate de câte 3000 Lei, la înscriere și după vacanțele de Crăciun și Paști.

7. Înscrierile se fac în zilele de 13 și 14 Septembrie. Cursurile încep la 15 Septembrie, ora 8 dimineața.

Mult onorații Domni preoți sunt rugați să atragă atențiunea celor interesați asupra acestui aviz.

Blaj, 25 Iulie 1932.

(82) 2-2

Direcțiunea.

— Primăria comunei Făget —

No. 939/932

Publicațiune

Se aduce la cunoștință celor interesați, că în ziua de 10 Septembrie 1932 ora 10 a.m. se va ține licitație publică, pentru construirea podului. Licitația se va ține la primăria comunală Făget, unde se pot vedea și condițiunile de licitație în oarele oficiale. Valoarea lucrărilor depe deviz este de Lei 26.000. Garanția este de 6% din valoarea lucrărilor după deviz.

Făget, 26 Iulie 1932.

90 (1-1)

Primăria comunală